

- 1 -а група - лівші - ЛЛЛ (ліва рука+ліве вухо і ліве око);
- 2-а група - амбідекстри - ААА (обидві руки+обидва вуха і обидва ока);
- 3-я група - правші - ППП (права рука+праве вухо і праве око).

Когнітивний стиль описують як індивідуально-своєрідні способи опрацювання інформації індивідом про своє оточення шляхом її аналізу, систематизації, категоризації. Для дослідження особливостей когнітивних стилів ми обрали проективну методику Г. Роршаха, тест Г. Віткіна “Замасковані фігури” на полезалежність-поленезалежність, тест на кмітливість — ребуси на фізичну тематику.

Для порівняння когнітивних стилів груп ми застосували однофакторний дисперсійний аналіз та його непараметричний аналог критерій Н-Крускала-Уоліса.

В результаті якісного аналізу нам вдалось встановити, що групи статистично значимо відрізняються за такими характеристиками перцепції плям Роршаха як "тварина в інтерпретації", "чітка форма-кольорове зображення", "не чітко зазначена форма", "оригінальність відповідей", а також за кмітливістю.

Отже, нами були виявлені особливості когнітивних стилів в осіб юнацького віку з різним профілем латеральної організації.

Виявлені нами особливості можуть доповнити психологічний “портрет” шульги та амбідекстра, дозволить краще зрозуміти структуру їх творчих здібностей, сильні та слабкі сторони перцептивних стратегій шульгів, правшів і амбідекстрів.

Література

1. Клаус Г. Введение в дифференциальную психологию учения: Пер. с нем./ Под ред. И.В. Равич-Щербо.- М.:Педагогика, 1987.- 176с.
2. Сиротюк А.Л. Нейропсихологическое и психофизиологическое сопровождение обучения. – М.: ТЦ Сфера, 2003.-288 с.
3. Спингер С., Дейч Г., Левый мозг, правый мозг: Асимметрия мозга. М., 1983.
4. Хомская Е.Д. Нейропсихология индивидуальных различий// Вестник Моск. Ун-та. Сер.14, Психология. 1996, №2, С.24-31.

КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Вакуленко Олена Василівна

Інститут соціальної роботи та управління

НПУ імені М. П. Драгоманова

03037, вул. Освіти, 6, м. Київ, Україна, olvak2007@ukr.net

Сучасні вимоги до освітнього середовища висувають вимоги до управлінських аспектів формування здорового способу життя у навчальних закладах. Важливою складовою управлінської культури керівного складу та педагогічного колективу освітніх закладів є культура здоров'я.

У Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ столітті пріоритетом державної гуманітарної політики щодо національного виховання є забезпечення громадянського виховання, формування здорового способу життя як складової виховання та соціальної активності особистості. Відповідно питання управління освітніми процесами, зокрема й формування культури здоров'я як складової управлінської культури керівників навчальних закладів стають все більш актуальними [7].

На думку науковця Васильченко Л. В, *управлінська культура* як цілісна властивість особистості проявляється у процесі управлінської діяльності; характеризує особливості свідомості, поведінки, спілкування та управлінської діяльності керівника;

забезпечує усвідомлення та культуродоцільність професійної діяльності; стимулює творчий розвиток керівника у процесі професійної діяльності [1]. Культура здоров'я (за Капрановою Г. В.) – це інтегративне особистісне утворення, яке проявляється в ціннісному ставленні до здоров'я власного та людей, які оточують, спрямованості до збереження та зміцнення всіх аспектів здоров'я, у здоров'ятворчій поведінці та дбайливому ставленні до навколишнього середовища [4].

Українськими вченими О. Балакірєва, О. Вакуленко, Ю. Галустьян, Р. Левін, Н. Комарова [6] формування ЗСЖ визначено як самостійний науковий напрям, що характеризується сучасними поглядами науковців та практиків на здоров'я, певними ідеологічними засадами (пріоритет цінності здоров'я у світоглядній системі цінностей людини; сприйняття здоров'я як стану соціального благополуччя; цілісне розуміння здоров'я як феномену, що невід'ємно поєднує його чотири сфери – фізичну, психічну, соціальну й духовну); принципами партнерства, пристосування діяльності з формування здорового способу життя до місцевих умов, потреб і можливостей окремих груп людей, організацій, регіонів, країн та стратегіями.

Науковцем Н. Зимівець [3] представлено порівняльну характеристику моделей навчання культури здоров'я, в основу яких покладено різні концепції здоров'я: 1) інформаційна (медична концепція), направленість освітнього процесу на знання, очікуваний результат – зміна поведінки; 2) удосконалення особистості (ціннісна концепція), направленість на розвиток самооцінки, впевненості в собі й самоконтролю, розвиток компетентностей діяти в інтересах свого здоров'я; 3) радикально-політична (соціальних змін) направленість на перетворення навколишнього середовища; 4) ціннісно-соціальна концепція, тобто філософська направленість на формування концепції життя особистості в сучасних умовах.

Управлінська складова забезпечує роботу структури всього процесу, його організацію як цілісного комплексного процесу. Вона передбачає оцінювання початкового рівня ставлення до здоров'я, аналіз факторів здоров'я, визначення мети й завдань діяльності, способів її реалізації, розробку комплексної програми, політики (внутрішні положень щодо організації діяльності), проведення потрібних структурних змін, забезпечує функціонування безпечного й підтримуючого середовища, моніторинг й оцінювання реалізації діяльності, узгодження зусиль усіх об'єктів процесу [2,7].

Такий підхід вимагає формування та особистісне сприйняття культури здоров'я як необхідної складової управлінської культури керівників та педагогів освітніх закладів.

Література

1. Васильченко Л. В.. Формування управлінської культури керівника школи в системі післядипломної педагогічної освіти: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 /Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. Володимира Гнатюка. - Т., 2006.
2. Гончарова Н. В. Формирование культуры профессионального здоровья будущего учителя : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. пед. наук : спец. 13.00.08 „Теория и методика профессионального образования” / Н. В. Гончарова. – Волгоград, 2005.
3. Зимівець Н. В. Соціально-педагогічні технології формування відповідного ставлення до здоров'я в учнівської молоді : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05/ Зимівець Наталія Володимирівна. – Луганськ, 2008.
4. Капранова Г. В. Формування культури здоров'я у старшокласників загальноосвітньої школи промислового міста: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. / К., 2010.
5. Сорочан Т.М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика. Монографія / Т.М.Сорочан. - Луганськ: Знання, 2005.

6. 6. Формування здорового способу життя молоді: стратегія розвитку українського суспільства / О. О. Яременко (кер. авт. кол.), О. В. Вакуленко, Ю. М. Галусян та ін. – К. : Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2005.
7. 7. Шамова Т. И. Управление образовательными системами : учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / Т. И. Шамова, Т. М. Давыденко, Г. Н. Шибанова ; под ред. Т. И. Шамовой. – М. : ACADEMIA, 2002.

ДЕТЕРМІНАЦІЇ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЛЮДИНИ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Варунків Леся Володимирівна

Національний університет "Львівська політехніка"

79013, вул. С. Бандери, 12, м. Львів, Україна, varlesvol@gmail.com

Досліджено детермінанти ресурсного потенціалу людини в системах державного управління. Охарактеризовані прояви інстинктивної поведінки, які важливо враховувати в системах управління. Проаналізовано проблеми управління та організації, що пов'язані з інстинктивною поведінкою людини, запропоновані варіанти підходу до вирішення цих проблем.

Метою дослідження був аналіз наукової спадщини людства (по відкритих джерелах) для з'ясування ролі неусвідомлених психологічних механізмів при прийнятті рішень у системі державного управління з розробкою рекомендацій по продуктивному врахуванню інстинктивного потенціалу в системі державного управління. При цьому вперше використана для масових досліджень оригінальна комп'ютерна експрес-технологія для комплексних досліджень вроджених неусвідомлених характеристик та запропоновані рекомендації щодо врахування інстинктивного потенціалу людини, яка працює у системі державного управління та приймає важливі рішення.

Проблема детермінант ресурсного потенціалу людини в сучасних соціальних системах є однією з глобальних і ключових проблем. Так, у системі державного управління рішення приймаються та реалізуються людьми, тому психологічні механізми при цьому відіграють провідну роль. У пошуку шляхів підвищення результативності діяльності у державних структурах усе частіше дослідники звертають увагу і на нетрадиційні сфери, зокрема на процеси, які не усвідомлюються людиною, у тому числі - на інстинкти, які разом із рефлексорними механізмами серйозно впливають на формування автоматизмів людини. «Людськими ресурсами» – тут названа сукупність усвідомлено продукуючих суб'єктів глобального суспільства, що створили, реалізують чи будуть формувати свій потенціал у процесі цивілізаційного розвитку.

Про проблеми врахування психологічних детермінант у системах державного управління, особливо щодо співвідношення вроджених характеристик людини (нааявність інстинктів) і соціальних систем йдеться

в роботах М. Шелера, А.Н. Уайтхеда, Ж.Делеза та ін. Зазначається, що інстинкти відіграють важливу роль у житті особистості, так як свідоме мислення і воля в їх найглибшій основі у значній мірі направляються ними.

Інстинкти - це одні із вроджених чинників людини, які можуть мотивувати до певного роду діяльності, як позитивно так і негативно. Крім них, до вроджених чинників віднесені: група крові, інноваційний потенціал, енергетичний потенціал, нахили до різних типів діяльності, та ін. Інстинкти, як інші вродженні чинники впливають на